

POLAK FINANSOWYM... SINGLEM?

RAPORT, STYCZEŃ 2016

Skrót raportu

- Niezależnie od stanu cywilnego oszczędzając jesteśmy... singlami.** Zaledwie 20% z nas podejmując decyzje dotyczące sposobu oszczędzania pyta o zdanie bliskich. Co ciekawe, w przypadku małżeństw odsetek ten jest mniejszy i wynosi 16% (w związkach nieformalnych 27%). Podczas wyboru konkretnych produktów rzadko korzystamy także z pomocy specjalistów. Zaledwie co piąty z nas konsultuje się w tym celu z pracownikami banku, a co dziesiąty sięga po pomoc ekspertów z innych instytucji finansowych. Jednocześnie aż 6 na 10 Polaków nie konsultuje wyboru z nikim. Za najwygodniejszą formę wypełniania formalności uważamy samodzielne działania w internecie. Uważa tak aż 55% z nas. Jedynie co dziesiąty posiłkuje się przy tej okazji pomocą konsultanta telefonicznego, a co trzeci preferuje kontakt bezpośredni w placówce instytucji finansowej.
- Choć zdajemy sobie sprawę z potrzeby posiadania oszczędności, o ich gromadzeniu nie myślimy w długiej perspektywie.** Zaledwie 3% ankietowanych Polaków odkłada pieniądze z myślą o emeryturze. Największą popularnością cieszą się produkty zakładające oszczędzanie krótkookresowe, maksymalnie do jednego roku – wybiera je co trzeci z nas. Drugie tyle w ogóle nie ma konkretnego założenia dotyczącego okresu oszczędzania. Pomimo tego, że większy niż rok temu kapitał posiada aż 44% Polaków, to jedynie 8% spośród tej grupy deklaruje, że wzrost jest wynikiem kapitalizacji odsetek, natomiast u 92% jest związany wyłącznie z dokonywaniem kolejnych wpłat.
- Brak zadowolenia z wypracowanych przez nasze oszczędności zysków nie zwiększa otwartości na poszukiwanie rozwiązań wykraczających poza strefę bezpieczeństwa. Pomimo niezadowolenia z osiąganego zysku nie decydujemy się więc na zmianę podejścia.** Choć 68% Polaków jest niezadowolonych z osiąganego zysku z oszczędności, wyboru konkretnych produktów finansowych dokonujemy automatycznie, bez szerszej analizy dostępnych możliwości. Biernie korzystamy z tego co już znamy. Co piąty z nas w ogóle nie interesuje się produktami oszczędnościowymi, trzymając pieniądze na nieoprocentowanych ROR-ach, bądź pozwalając na automatyczne odnawianie się lokaty. Wśród osób aktywnie poszukujących produktów oszczędnościowych, co trzeci sprawdza jedynie oferty banku, z którego usług korzysta. Dla 34% Polaków najważniejsze przy wyborze sposobu oszczędzania jest bezpieczeństwo środków, natomiast dla 18% - stały dostęp do ulokowanego kapitału. Co czwarty Polak przy wyborze sposobu oszczędzania kieruje się przede wszystkim wysokością oprocentowania.
- Różne województwa charakteryzują odmienne style oszczędzania.** Posiadanie odłożonych pieniędzy najczęściej deklarują mieszkańcy województwa podlaskiego – tak odpowiedziało aż 4 na 5 ankietowanych z regionu. Najwyższe kwoty natomiast udało się odłożyć mieszkańcom województwa mazowieckiego i małopolskiego, w których najwięcej osób posiada oszczędności wynoszące powyżej 50 tys. zł. Różnimy się także sposobem podejmowania decyzji finansowych. Mieszkańcy Pomorza Zachodniego oraz województwa łódzkiego najrzadziej konsultują się przy doborze produktów finansowych. Porad w tej kwestii najczęściej zasięgają mieszkańcy województwa podlaskiego i małopolskiego.
- Wyższy poziom PKB na mieszkańca w województwie nie zawsze oznacza lepszą ocenę własnej sytuacji finansowej.** Pomimo że wskaźnik ten dla Mazowsza jest niemal dwukrotnie wyższy niż w województwie opolskim, to postrzeganie przez mieszkańców tych województw ich własnej sytuacji finansowej jest zbliżone. Najwyższy średni „ optymizm finansowy ” wykazują osoby zamieszkujące województwo podlaskie¹. Co ciekawe, wysokość wypracowanego PKB per capita w ich regionie należy przy tym do jednych z najniższych w kraju.

¹ Autorski wskaźnik optymizmu finansowego stworzonego na bazie odpowiedzi na pytanie: „Na ile sytuacja finansowa Pana/Pani gospodarstwa domowego pozwala na zaspokojenie poniższych potrzeb” dla poniższych kategorii: terminowe regulowanie zobowiązań, posiadanie i utrzymanie samochodu, zakup odzieży butów gdy stare się zużyją lub są już niedobre, ofiarowanie prezentów najbliższym dwa razy do roku, wyjście do kina/restauracji min. raz w miesiącu, pokrycie niespodziewanego ale niezbędnego wydatku w wysokości 1 tysiąca złotych, odłożenie regularnie kwoty 150 złotych co miesiąc, wizyty prywatne u dentystry wszystkich członków rodziny min. raz w roku, opłacenie tygodniowego wyjazdu wypoczynkowego min. raz w roku dla całej rodziny, wymiana zużytych mebli i sprzętów.

Marek Przybylski,
Aviva Investors TFI

Marek Przybylski, prezes Aviva Investors TFI: - Choć oprocentowanie proponowane Polakom przez instytucje finansowe jest rekordowo niskie, poziom oszczędności rośnie. Dbamy o gromadzenie zabezpieczenia finansowego, a czynnikiem determinującym nasze wybory jest głównie bezpieczeństwo kapitału. Wszystko to sprawia, że większość z nas swoje oszczędności lokuje tak, jak robiło to kilka lat temu. Co więcej, poruszając się po rynku finansowym obieramy strategię „samotnego wilka”, nie konsultując decyzji ani z bliskimi ani ze specjalistami. Nie osiągamy więc zwrotu z inwestycji, którego oczekujemy.

W raporcie pragniemy scharakteryzować podejście Polaków do oszczędzania – w jaki sposób podejmują decyzje finansowe, z jakich narzędzi i źródeł wiedzy korzystają oraz co robią, gdy zauważają, że obrana strategia nie przynosi zamierzonego efektu.

Zawartość raportu:

W kwestiach oszczędzania jesteśmy... singlami	4
Choć zdajemy sobie sprawę z potrzeby posiadania oszczędności, nie traktujemy tego jako długoterminowej strategii.....	5
Pomimo niezadowolenia z osiągniętych zysków nie decydujemy się na zmianę podejścia.	7
Jak oszczędzają mieszkańcy województw?	9
Barometr Nastrojów Finansowych.....	10

Metodologia

Niniejszy raport stanowi ekspercką analizę działań podejmowanych przez Polaków w celu gromadzenia oraz pomnażania kapitału. Jego podstawą są dane na temat zachowań mieszkańców poszczególnych polskich województw pozyskane w wyniku badania „Preferencje Polaków dotyczące oszczędzania” przeprowadzonego przez Instytut ARC Rynek i Opinia na zlecenie Aviva Investors TFI.²

Materiał powstał w wyniku współpracy ekspertów Aviva Investors TFI oraz Expander Advisors, Niezależnego Doradcy Finansowego.

² Badanie metodą CAWI przeprowadzone zostało w dniach 30 października – 5 listopada na próbie 1606 respondentów: kobiet i mężczyzn powyżej 18 roku życia deklarujących posiadanie oszczędności w wysokości powyżej 1000 zł.

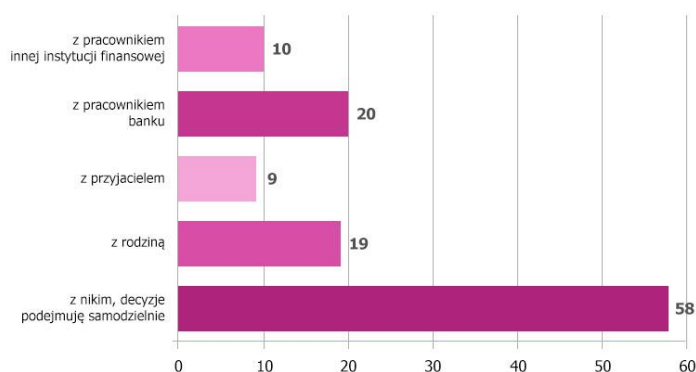
W kwestiach oszczędzania jesteśmy... singlami

Pomimo że budżet domowy jest kwestią istotną dla całej rodziny, tylko co piąty z nas podejmując decyzje dotyczące oszczędzania konsultuje się z bliskimi. Wśród Polaków pozostających w związku małżeńskim odsetek ten jest jeszcze mniejszy i wynosi 16%. Dla porównania, osoby będące w związkach nieformalnych korzystają z pomocy najbliższych znacznie częściej (27%). Do gromadzenia kapitału podchodzimy zatem jak typowi single.

Marek Przybylski, Aviva Investors TFI: - *Wybierając sposób oszczędzania nie sięgamy również po pomoc ekspertów. Jedynie 20% z nas konsultuje się z pracownikami banku, a 10% sięga po pomoc ekspertów z innych instytucji finansowych. Okazuje się zatem, że aż 58% Polaków swoje wybory dotyczące lokowania oszczędności podejmuje całkowicie samodzielnie. Efektem takiego podejścia jest zwykle poprzestawanie na najprostszyc*

produkach – lokatach czy kontach oszczędnościowych. Gdy jednak chodzi o produkty spoza tej kategorii, barierą może okazać się przyzwyczajenie, brak wiedzy i możliwości do spojrzenia na swoje finanse w szerszej perspektywie.

Rysunek 1. Z kim konsultujemy decyzje dotyczące oszczędzania

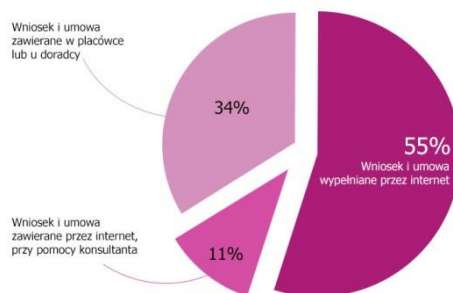

P4. Kogo radzi się Pan(i) szukając sposobu oszczędzania pieniędzy? N=1606

Źródło: „Polak finansowym... singlem? Jak oszczędzają Polacy. Raport Aviva 2016”

Samodzielność dotycząca oszczędzania przejawia się nie tylko w sposobie podejmowania decyzji, ale również w wyborze wykorzystywanych narzędzi. Dla 55% użytkowników sieci, którzy posiadają minimum 1000 zł oszczędności, najwygodniejszą formą wypełniania formalności jest samodzielne złożenie wniosku i zawarcie umowy przez internet. Kolejne 11% dokonałoby tego przy równoczesnej konsultacji telefonicznej z doradcą.

Rysunek 2. Preferowane kanały załatwiania formalności

P16. Jaki jest dla Pana(i) najwygodniejszy sposób załatwienia formalności związanych z lokowaniem oszczędności? N=1606

Źródło: „Polak finansowym... singlem? Jak oszczędzają Polacy. Raport Aviva 2016”

Jarosław Sadowski,
Expander Advisors

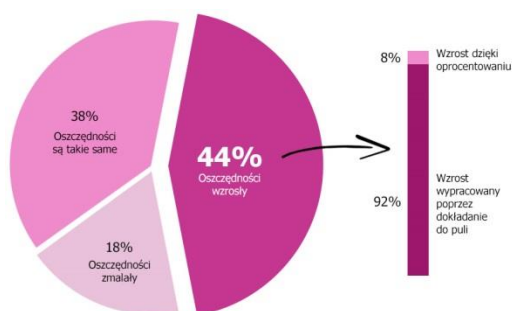
Jarosław Sadowski, Główny Analityk Expander Advisors: - Porównywanie produktów oszczędnościowych w internecie jest wygodne, szybkie i coraz szerzej wykorzystywane przez instytucje finansowe. Za pomocą porównywarek i platform sprzedażowych możemy nie tylko przeanalizować oferty, ale również zawrzeć transakcję. Jednak w przypadku bardziej zaawansowanych produktów samodzielne podejmowanie decyzji, nawet z pomocą nowoczesnej technologii, może wprowadzić nas w kłopoty.

Dla przykładu w sieci łatwo możemy porównać wyniki wszystkich funduszy inwestycyjnych. Jeśli wybierzemy ten z najwyższą stopą zwrotu, to najprawdopodobniej zainwestujemy w fundusz obciążony bardzo wysokim ryzykiem. Takie produkty czasami przynoszą zyski wynoszące kilkadziesiąt procent, z drugiej strony odnotowują też bardzo wysokie straty. Dlatego szukając wyższych niż na lokacie odsetek warto poświęcić nieco czasu na zdobycie odpowiedniej wiedzy lub skorzystać z pomocy doradcy finansowego.

Choć zdajemy sobie sprawę z potrzeby posiadania oszczędności, nie traktujemy tego jako długoterminowej strategii.

Jak wynika z badania, aż 44% procent ankietowanych w ostatnim roku udało się podnieść sumę oszczędności. Polacy wiedzą, jak ważne jest posiadanie zabezpieczenia finansowego, a ich sytuacja ekonomiczna coraz częściej pozwala na gromadzenie oszczędności. Ich poziom zwiększa się jednak w znacznej mierze dzięki odkładaniu kolejnych kwot z bieżących dochodów. Zaledwie 8% deklaruje zwiększenie oszczędności poprzez kapitalizację odsetek.

Rysunek 3. Poziom oszczędności w stosunku do poprzedniego roku

P21. Czy ma Pana(i) więcej oszczędności niż w ubiegłym roku? N=1606

P22. Czy Pana(i) oszczędności wzrosły bo...? N=714

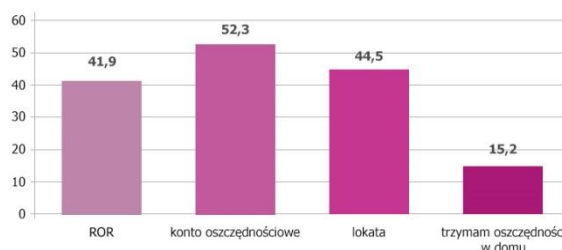
Źródło: „Polak finansowym... singlem? Jak oszczędzają Polacy. Raport Aviva 2016”

Marek Przybylski, Aviva Investors TFI: - Tak niski wskaźnik wynika z faktu, że znaczna część z nas wolne środki trzyma na nisko lub wcale nieoprocentowanych produktach, jak ROR (41,9%), konto oszczędnościowe (52,3%) lub lokata (44,5%). Rozwiązania te jeszcze do niedawna przynosiły zyski, które można było uznać za zadowalające.

W sytuacji rekordowo niskich stóp procentowych, kiedy średnie oprocentowanie depozytów 3-miesięcznych wynosi 1,49%, a 6-miesięcznych 1,72%, nie jest to już jednak możliwe. Dziś uzyskanie choćby 5% zysku w skali

roku wymaga otwarcia się na bardziej złożone rozwiązania. Co więcej, aż 15,2% z nas deklaruje, że w ogóle nie korzysta z usług instytucji finansowych i trzyma pieniądze w domu.

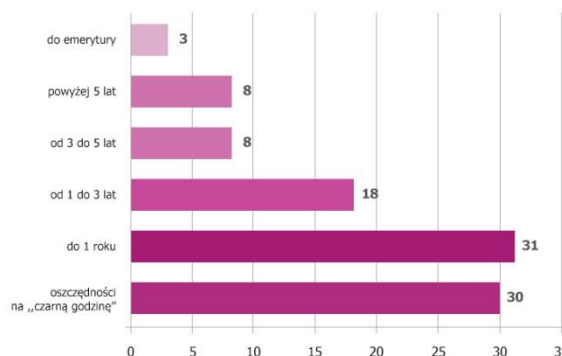
Rysunek 4. Gdzie lokujemy posiadane oszczędności

P1. Proszę powiedzieć, gdzie Pan(i) ulokował(a) swoje oszczędności? N=1606

Źródło: „Polak finansowym... singlem? Jak oszczędzają Polacy. Raport Aviva 2016”

Rysunek 5. Horyzont czasowy strategii oszczędnościowych

P3. Na jak długo Pan(i) ulokował(a) obecne oszczędności? N=1606

Źródło: „Polak finansowym... singlem? Jak oszczędzają Polacy. Raport Aviva 2016”

Oszczędzając, nie jesteśmy także nastawieni na długoterminowe oszczędzanie i rzadko precyzujemy jego cel. Co trzeci z nas swoje oszczędności lokuje na najwyżej 12 miesięcy i prawie tyle samo przeznacza je na tzw. „czarną godzinę”. Z badania wynika też, że świadomość potrzeby oszczędzania na emeryturę i dostępności specjalnych produktów z korzyściami podatkowymi jest niska. Jedynie niespełna 3% przewiduje, że gromadzone środki wykorzysta dopiero na emeryturze.

Marek Przybylski, Aviva Investors TFI: - *Najchętniej oszczędzamy krótkoterminowo. Mobilizuje nas do tego chęć kupienia np. nowego telewizora czy innego sprzętu RTV lub AGD. W przypadku oszczędzania na emeryturę cel jest bardzo odległy. To sprawia, że brak nam motywacji. Pojawia się ona zwykle dopiero kilka lat przed emeryturą. Wtedy jednak bardzo trudno jest już zgromadzić odpowiednio dużą sumę, która przy niskiej kwocie świadczenia pozwoli utrzymać poziom życia na takim poziomie, do którego przyzwyczailiśmy się w okresie pracy zawodowej. Dlatego warto podzielić swoje oszczędności na krótkoterminowe, przeznaczone na większe wydatki i długoterminowe gromadzone z myślą o emeryturze.*

Pomimo niezadowolenia z osiągniętych zysków nie decydujemy się na zmianę podejścia.

Bardzo ważne jest dla nas bezpieczeństwo oszczędności. To właśnie ono najczęściej (34%) determinuje wybór produktów finansowych, w które lokujemy środki. Blisko 30% oszczędza z myślą o tzw. „czarnej godzinie”, dlatego trzecim najczęściej wskazywanym czynnikiem (18% badanych) jest możliwość wycofania pieniędzy w razie potrzeby, bez utraty odsetek. Potrzeba stałego dostępu do posiadanego kapitału powoduje także, że często w ogóle nie decydujemy się na korzystanie z produktów oszczędnościowych. Jak wynika z badania, 15% z nas w ogóle nie poszukuje produktów oszczędnościowych i trzyma środki na koncie, by w każdej chwili można było z nich skorzystać.

Marek Przybylski, Aviva Investors TFI: - *Oszczędzanie traktujemy często jako odkładanie kolejnych kwot do bankowej „skarpety”, a nie jako szansę na powiększenie posiadanego majątku poprzez „zatrudnienie” naszych pieniędzy. Pozytywną oznaką jest to, że zdecydowana większość z nas (68%) dostrzega wady takiej strategii i nie jest zadowolona z osiągniętych wyników. Mimo to bez zmiany nastawienia i podjęcia dodatkowych działań nie można obecnie liczyć na efekty, które jeszcze kilka lat temu osiągnęliśmy dzięki depozytom bankowym.*

Jarosław Sadowski, Główny Analityk Expander Advisors: - *Wiele osób nie zdaje sobie sprawy jak duże znaczenie ma pomnażanie oszczędności. Dla przykładu założymy, że odkładamy na emeryturę 500 zł miesięcznie przez 30 lat. Trzymając je w gotówce lub na nieoprocentowanym rachunku zbierzemy 180 000 zł. Kwota ta może być jednak znacznie wyższa. Jeśli kolejnych wpłat dokonywalibyśmy na dobrą lokatę bankową o oprocentowaniu 2,5% to uzyskamy ok. 250 000 zł. Oszczędzając 500 zł miesięcznie można także zebrać ok. 370 000 zł, czyli ponad dwa razy więcej niż w przysłowiowej skarpecie. To jednak pod warunkiem, że oszczędności będą inwestowane, a średnia stopa zwrotu wyniesie 5% w skali roku. Tyle oczywiście nie zyskamy obecnie na lokacie bankowej.*

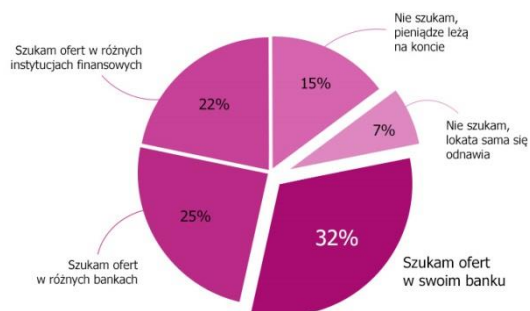
Tabela 1 Różnica w wartości oszczędności inwestowanych a ulokowanych na nieoprocentowanym rachunku

Składka miesięczna	Suma oszczędności po 30 latach regularnego oszczędzania	
	Ulokowanych na nieoprocentowanym rachunku	Wartość końcowa oszczędności lokowanych w lokacie 2,5% w skali roku
500 zł	180 000 zł	ok. 250 000 zł

Źródło: Obliczenia własne Expander Advisors

Tymczasem co trzeci badany sprawdza produkty dostępne tylko w banku, w którym ma konto, a zaledwie 22% respondentów analizuje oferty inne niż bankowe. Mając do dyspozycji wiele rozwiązań oferowanych przez banki i inne instytucje finansowe, mamy możliwość dopasowania ich do naszych potrzeb, wymagań względem wyników oraz poziomu ryzyka. Mimo szerokiego wachlarza dostępnych produktów nie poszukujemy nowych rozwiązań, trzymając oszczędności na nieoprocentowanych kontach lub samoodnawiających się depozytach. Nierzadką sytuacją jest także zupełny brak znajomości poziomu oprocentowania, do czego przyznało się niemal 13% badanych.

Rysunek 6. Aktywne i bierne sposoby wyboru rozwiązań finansowych

P5. Czy zwykle zastanawiając się nad wyborem sposobu oszczędzania...? N=1606

Źródło: „Polak finansowym... singlem? Jak oszczędzają Polacy. Raport Aviva 2016”

Jak oszczędzają mieszkańcy poszczególnych województw?

Niezależnie od tego, który region zamieszkujemy, oszczędzając mamy taki sam cel: gromadzenie kapitału. Osiągamy to jednak poprzez różne strategie. Jak wynika z badania Avivy, Pomorzanie są najbardziej samodzielni w decyzjach finansowych, największe oszczędności zgromadzili mieszkańcy Mazowsza, ale to mieszkańcy Podlasia najwyżżej oceniają własną kondycję finansową. Jakiekawie wnioski wynikają z badania „Preferencje Polaków dotyczące oszczędzania”?

Oszczędzanie... niejedno ma imię

Najwięcej, bo blisko 4 na 5 badanych mieszkańców województwa podlaskiego zadeklarowało, że posiada odłożone środki finansowe. Słyszcy z gospodarności Wielkopolanie pod tym względem znaleźli się „dopiero” na czwartej pozycji. Największe kwoty udało się natomiast zgromadzić mieszkańcom Mazowsza oraz Małopolski.

Marek Przybylski, Aviva Investors TFI: - Z badania wynika, że w kwestiach oszczędzania trudno mówić o podziale na Polskę A i B. Polacy o podobnym podejściu do kwestii gromadzenia kapitału zamieszkują województwa oddalone od siebie, natomiast bliscy sąsiedzi miewają odmienne zdanie na ten temat. Przykładowo, Pomorzanie deklarują największy przyrost oszczędności w stosunku do roku poprzedniego, zaś mieszkańcy Pomorza Zachodniego najczęściej wskazywali na spadek zgromadzonego kapitału w 2015 roku.

Najbardziej samodzielni na Pomorzu

Północ kraju zamieszkuje najwięcej osób, które w kwestiach finansowych ufają głównie sobie. W województwie zachodniopomorskim aż 66% badanych zadeklarowało, że podejmując decyzje odnośnie sposobu oszczędzania, nikogo nie pyta o radę. Jednocześnie aż dwóch na pięciu respondentów z tego regionu lokuje swoje środki na lokatach terminowych, pomimo że blisko 84% jest niezadowolonych z zysków, jakie przynoszą depozyty. Do czołówki najbardziej samodzielnych województw zalicza się także łódzkie. Aż dwóch na trzech mieszkańców tego regionu z nikim się nie konsultuje, jednak w przeciwieństwie do zachodniopomorskiego 41% jest usatysfakcjonowanych z odsetek naliczanych po zakończeniu okresu trwania depozytów.

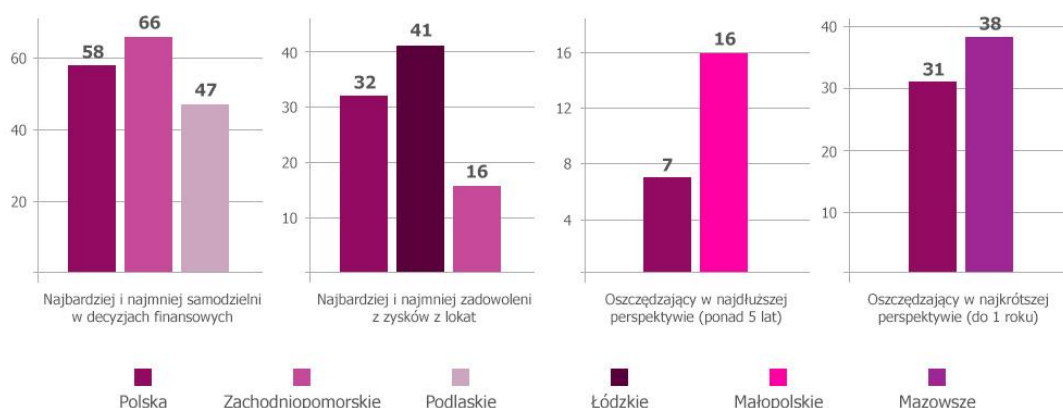
Marek Przybylski, Aviva Investors TFI: - Co ciekawe, osoby zamieszkujące północne regiony Polski częściej cenią sobie samodzielność od momentu podjęcia decyzji o oszczędzaniu aż do podpisania dokumentów. Po wybraniu sposobu oszczędzania formalności związane z wnioskiem czy umową wolą dopełniać za pomocą internetu zamiast np. udać się do placówki banku. Pod tym względem prym wiedzie województwo pomorskie (61%) i wielkopolskie (59%).

Tej tendencji nie ulegają mieszkańcy Małopolski. To tutaj zamieszkuje największy odsetek osób ceniących sobie konsultacje – 39% decyduje się sięgnąć po poradę doradcy, z kolei 37% pyta przy tym o zdanie swoich bliskich. Podobnie zachowują się mieszkańcy Podlasia, gdzie trzy na cztery osoby podejmując decyzję finansową korzysta z porad. Jak pokazują wyniki badania, to właśnie w tym regionie najwyżżej oceniamy swoją kondycję finansową.

Długodystansowa Małopolska

Polacy w oszczędzaniu generalnie nie przyjmują perspektywy długookresowej. Takie podejście widoczne jest szczególnie na Mazowszu, gdzie aż 38% preferuje odkładanie środków na okres do jednego roku. Wyjątkiem pod tym względem są mieszkańcy Małopolski. 8% badanych deklaruje tam oszczędzanie z myślą o emeryturze (dla porównania odsetek ten dla całego kraju wynosi tylko 3%). Tyle samo osób gromadzi środki na okres dłuższy niż 5 lat. Co ważne, w związku z przyjęciem długoterminowej perspektywy, Małopolanie chętniej niż inni decydują się na inwestycje w ziemię, nieruchomości, fundusze inwestycyjne czy akcje spółek giełdowych.

Rysunek 7. Najbardziej wyróżniające się województwa na tle kraju

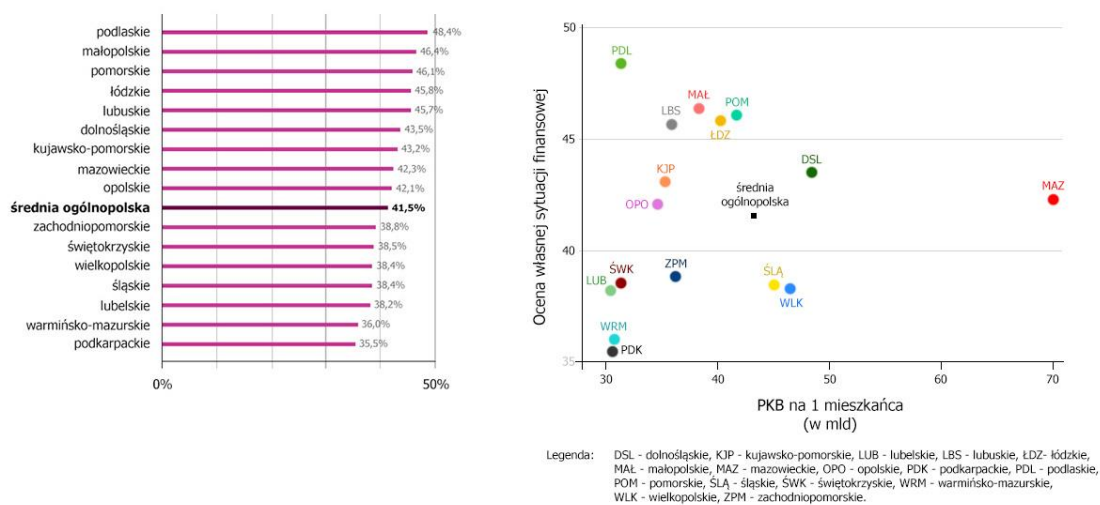
Źródło: „Polak finansowym... single? Jak oszczędzają Polacy. Raport Aviva 2016”

Barometr Nastrojów Finansowych

Na podstawie deklaracji mieszkańców województw dotyczących możliwości zaspokojenia konkretnych potrzeb finansowych z ich domowego budżetu, takich jak np. posiadania samochodu, corocznego wyjazdu całej rodziny czy pokrycia nagłego wydatku w wysokości tysiąca złotych, stworzono Barometr Nastrojów Finansowych, który ocenę własnej sytuacji finansowej odnosi do poziomu PKB na mieszkańca, wypracowywanego w poszczególnych województwach. Pokazuje on zależności między tym wskaźnikiem a poziomem satysfakcji z odłożonych oszczędności. Wydawać by się mogło, że im wyższy posiadamy dochód, tym wyżej oceniamy kondycję finansową gospodarstw domowych, a tym samym na więcej możemy sobie pozwolić.

– Tymczasem, jak wynika z Barometru, wyższe zarobki nie zawsze przekładają się na poziom naszego optymizmu. Pomimo że dochód mieszkańców Mazowsza jest niemal dwukrotnie wyższy od dochodu osób z województwa podlaskiego, to zarówno jedni, jak i drudzy deklarują, że stać ich na realizację podobnych potrzeb. Co ciekawe, to na Podlasiu mieszka najwięcej osób usatysfakcjonowanych z własnych możliwości finansowych. Podobnie wysoko oceniają swoje zadowolenie mieszkańcy Małopolski i Pomorza – stwierdza Jarosław Sadowski, Expander Advisors.

Rysunek 8. Ocena własnej sytuacji finansowej a PKB na mieszkańca

Źródło: „Polak finansowym... singlem? Jak oszczędzają Polacy. Raport Aviva 2016”

Informacje dla mediów:

Bohdan Białorucki, rzecznik prasowy, tel. 501 781 140, bohdan.bialorucki@aviva.pl

Weronika Seweryn, biuro prasowe, tel. 535 908 040, veronika.seweryn@zarowkamarketing.pl

Aviva należy do największych grup ubezpieczeniowych w Europie i jest liderem rynku w Wielkiej Brytanii. Obsługuje 34 mln klientów w 16 krajach Europy, Azji i Ameryki Północnej. **Aviva w Polsce** działa od 1992 roku (do 2009 roku jako Commercial Union). Obsługuje 3,5 mln klientów i zarządza aktywami powierzonymi przez klientów o wartości ponad 50 mld zł. Dodatkowe informacje: www.aviva.pl, www.aviva.com.